

Τρόποι αξιολόγησης της κατανόησης και απόδοσης του κειμένου

Στη συνέχεια δίνονται, εκτός από τη μετάφραση, και εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης της κατανόησης κειμένου, με βάση το κείμενο του Ισοκράτη *Πρὸς Δημόνικον* 50-52, το οποίο διδάσκεται στην Α΄ Λυκείου.

Η μετάφραση μέρους του κειμένου είναι καλό να εξετάζεται σε συνδυασμό με άλλο τύπο άσκησης. Επιλέγονται εκείνοι οι τρόποι αξιολόγησης που κρίνονται **καταλληλότεροι**, ανάλογα με το προς εξέταση κείμενο. Είναι καλό να συνδυάζονται μεταξύ τους **διαφορετικοί τύποι ασκήσεων, να μην υπάρχουν επικαλύψεις** στα ερωτήματα και να έχει προηγηθεί **ανάλογη προετοιμασία των μαθητών/τριών**. Αναλόγως ρυθμίζεται και η κατανομή των μονάδων.

Σε κάθε περίπτωση, το αρχαιοελληνικό κείμενο πρέπει να προτάσσεται.

Κείμενο

Ζεὺς Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησεν, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν. Τούτοις δεῖ παραδείγμασι χρώμενόν σ' ὀρέγεσθαι τῆς καλοκαγαθίας, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις ἐμμένειν ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθάνειν καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν, εἴ τι χρήσιμον εἰρήκασιν, ἀναγιγνώσκειν. Ὡσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἐκάστου δὲ τὰ βέλτιστα λαμβάνουσαν, οὕτω δεῖ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους νεανίας μηδενὸς μὲν ἀπείρως ἔχειν, πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν.

Ἰσοκράτους *Πρὸς Δημόνικον* 50-52

Απόδοση κειμένου στα Νέα Ελληνικά

Να μεταφράσετε μόνο τις υπογραμμισμένες προτάσεις του πιο κάτω κειμένου σε ορθό νεοελληνικό λόγο.

Εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης της κατανόησης και απόδοσης κειμένου

1. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεων ό,τι ζητείται για τα πιο κάτω.

α. «Ζεὺς Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησεν, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν»

Σε ποιον αναφέρεται η φράση τὸν μὲν;

β. «Ὡσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν ἐφ’ ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ’ ἐκάστου δὲ τὰ βέλτιστα λαμβάνουσαν»

Σε τι αναφέρεται το ἐκάστου;

2. Να επιλέξετε την ορθή απάντηση σε σχέση με την απόδοση των πιο κάτω υπογραμμισμένων λέξεων στα Νέα Ελληνικά και να μεταφέρετε στο φύλλο απαντήσεων τον αντίστοιχο αριθμό.

(α) τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν

- (i) έκανε (ii) πραγματοποίησε (iii) τιμώρησε (iv) συγκέντρωσε

(β) Τούτοις δεῖ παραδείγμασι χρώμενόν σ’ ὀρέγεσθαι τῆς καλοκαγαθίας

- (i) να διαβάζεις (ii) να επιθυμείς (iii) να επιλέγεις (iv) να απαιτείς

(γ) Ὡσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν

- (i) μαθαίνουμε (ii) διαβάζουμε (iii) θέλουμε (iv) βλέπουμε

(δ) πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν

- (i) από πάντα (ii) από παντού (iii) από όλους (iv) από άλλα

3. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεων αν είναι ορθή (Ο) ή λανθασμένη (Λ) η κάθε πρόταση, σύμφωνα με το αρχαίο ελληνικό κείμενο. Για κάθε πρόταση που επισημαίνετε ως λανθασμένη (Λ), να δικαιολογήτε στα Νέα Ελληνικά την απάντησή σας.

α. Ο Δίας έκανε αθάνατο τον Ηρακλή.

β. Πρέπει να μαθαίνεις τα πιο γνωστά ποιήματα από τους ποιητές.

γ. Πρέπει να διαβάζεις τα συγγράμματα από τους άλλους σοφιστές.

δ. Η μέλισσα παίρνει από κάθε φυτό τα καλύτερα

ε. Οι νέοι που επιθυμούν την παιδεία πρέπει να μην αφήνουν τίποτα αδοκίμαστο.

4. Να επιλέξετε από τη Β' στήλη την ορθή απόδοση για τα αποσπάσματα που σας δίνονται στην Α' στήλη και να μεταφέρετε τον αντίστοιχο αριθμό στο φύλλο απαντήσεων. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Α' στήλη	Β' στήλη
1. <i>διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησεν</i>	α) εξαιτίας της αρετής του τον έκανε αθάνατο
	β) με σκοπό την αρετή τον έκανε αθάνατο
	γ) μέσω της αρετής έγινε αθάνατος
2. <i>καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένους ἐμμένειν</i>	α) και να μη μένεις σταθερός μόνο σε όσα έχουν ειπωθεί από εμένα
	β) και να μη μένεις σταθερός μόνο σε όσα έχουν ειπωθεί από εμάς
	γ) και να μη μένεις σταθερός μόνο σε όσα έχουν ειπωθεί από εσάς
3. <i>ἀφ' ἐκάστου δὲ τὰ βέλτιστα λαμβάνουσαν</i>	α) να παίρνει από το καθένα τα καλύτερα
	β) να παίρνει κάθε μέρα τα καλύτερα
	γ) να παίρνει τα καλύτερα για το καθένα

5. Σε κάθε μετάφραση των πιο κάτω φράσεων του αρχαιοελληνικού κειμένου, υπάρχει ένα λάθος. Να το εντοπίσετε και να το διορθώσετε.

α. *ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ πάντες πιστεύουσι.*

Μετάφραση: όπως λένε όλοι οι μύθοι και πιστεύουν

β. *τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν*

Μετάφραση: τον άλλο χάρη στην κακία του τον τιμώρησαν με τις μεγαλύτερες τιμωρίες

6. Να επιλέξετε την ορθή απόδοση για τα αποσπάσματα που σας δίνονται και να μεταφέρετε τον αντίστοιχο αριθμό στο φύλλο απαντήσεων. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

α. <i>πάντες πιστεύουσι</i>	i) όλοι πιστεύουν
	ii) πάντα πιστεύουν
	iii) παντού πιστεύουν
β. <i>Ὡσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν</i>	i) όπως ακριβώς βλέπουμε τη μέλισσα
	ii) όπως ακριβώς βλέπουν τη μέλισσα
	iii) όπως ακριβώς βλέπεις τη μέλισσα